

Snijder-Hazelhoff J.F.

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 8 december 2010 21:59
Aan: Snijder-Hazelhoff J.F.; Koopmans G.P.J.
Onderwerp: plantenziektenkundige dienst = nVWA

Geachte kamerleden,

Allereerst van harte gefeliciteerd en vooral ook heel erg bedankt voor het afschaffen van de meldplicht voor grondwerkzaamheden in de agrarische sector. Typisch zo'n regel die achter de tekentafel is bedacht door mensen die geen weet hebben van de dagelijkse praktijk, maar op deze manier wel hun importantie (en baan) zeker proberen te stellen. Gelukkig is het tij door jullie inspanningen tijdig gekeerd. Daarmee is tevens een volkomen overbodige regel voor het bedrijfsleven van tafel en ik hoop van harte dat er nog velen zullen volgen.

Reden voor mijn mail is van vergelijkbare orde, al is het geen pleidooi voor afschaffing. Het is vooral een oproep om regels en wetten meer op de praktijk te baseren en werkbaar te houden. In dit geval betreft het de Plantenziektenkundige Dienst, tegenwoordig onderdeel van de nieuwe VWA.

Het is een goede zaak dat onze exportbelangen goed worden geborgd en dat er controle is op aanwezigheid van ziekten die dat exportbelang in gevaar brengen. In het geval van de bestrijding en het voorkomen van export van aardappelmoeheid, is dat een taak die aan de PD (nu nVWA) is toebedeeld. De wijze waarop deze dienst zich echter aan die taak kwijt, heeft veel weg van een STAAT in een staat. Als boer/akkerbouwer ben je volledig afhankelijk van de besluiten en interpretatie van wet- en regelgeving zoals die door deze instantie worden uitgevoerd.

Op zich is het goed dat er een dienst is die deze taak uitvoert en dus ook richting de sector uniform optreedt, maar het moet wel werkbaar blijven. Door de vele veranderingen die de dienst de afgelopen jaren heeft (moeten) ondergaan, als gevolg van kabinet- en dus beleidswijzigingen, is een systeem ontstaan dat voor de praktijk steeds onwerkbaarder en ondoorzichtiger wordt. Servicegericht is de dienst al helemaal niet, in de wetenschap dat boeren toch van hen afhankelijk zijn. Inmiddels is het systeem zo ingewikkeld dat zelf de meest goed ingevoerde experts op het gebied van aardappelmoeheid voortdurend vastlopen in de regels en ook uitvoerende instanties als de NAK boeren niet meer van juiste adviezen (blijken te) voorzien.

Voorbeelden uit de praktijk van een akkerbouwer deze week:

- telefoontje van de nVWA: meneer u heeft een perceel bemonsterd dat u dit jaar helemaal niet had mogen bemonsteren. De uitslagen worden nietig verklaard. Boer: ik heb dit door NAK Agro laten doen na overleg en op advies van de door jullie voorgedragen instantie NAK Agro. nVWA: dan hebben ze u foutief geïnformeerd.
 - telefoontje van de nVWA, spreekt in op antwoordapparaat: meneer wilt u zo spoedig mogelijk terugbellen over een perceel dat voor u is geanalyseerd? Boer: Ik moet zo spoedig mogelijk reageren, maar het duurt soms meer dan een jaar voordat ik de uitslag van een bemonstering krijg. Sterker nog, die krijg ik pas als de aardappelen in de grond zitten en nu moet ik wel per ommegaande reageren?
 - boer maakt partij pootgoed klaar voor export naar Midden-Oosten. Voorheen werd dan tijdens sorteren grondmonster genomen, getoetst op aanwezige aardappelmoeheid en voor opzakken uitslag gecommuniceerd met boer. Op deze manier werden bij eventuele vondst van de ziekte en dus omzetten van pootgoed naar consumptie geen onnodige extra handelen door boer gedaan.
- Huidige werkwijze is echter: boer moet pootgoed sorteren en opzakken volgens opdracht. Na opzakken worden, afhankelijk van de grootte van de partij, een aantal zakken aardappelen opengesneden en wordt aanhangende modder opgevangen. Deze wordt onderzocht op aardappelmoeheid. In afwachting van de uitslag wordt de partij aardappelen opnieuw opgeslagen in een koelcel. Bij vrijverklaring mag de partij op transport. Echter bij vondst van de ziekte zijn er twee mogelijkheden: het worden consumptieaardappelen of de partij moet worden vernietigd. Omdat veel consumptieaardappelen los op de wagen weg gaan, betekent deze handelswijze dat alle zakken opnieuw losgesneden moeten worden en de aardappelen gestort moeten worden in een kist of bunker. De kans dat de partij echter alsnog consumptieaardappelen mogen worden, is echter klein. Voor export worden aardappelen namelijk behandeld tegen bewaarziekten. Deze middelen zijn niet toegestaan voor gebruik in consumptieaardappelen. Daarmee is de partij dus onbruikbaar voor dit afzetkanaal. Los van de kapitaalvernietiging wordt er dus heel veel werk voor niets verzet. Wat was er mis met de werkbare oude werkwijze?

Wat is de reden van het wantrouwen van deze overheidsdienst, waardoor regels steeds minder uitvoerbaar worden? Eigenlijk zou het zo moeten zijn dat boeren en medewerkers van PD een gezamenlijk belang dienen, namelijk het waarborgen van de export en het uitbannen van aardappelmoeheid. De wijze waarop dat op dit moment wordt ingevuld, doet echter veel boeren vermoeden dat de PD er alleen maar is om de boer te pesten. En de praktijk wijst uit: wie veel aan de bel trekt bij de PD, krijgt een 'stempel'. Een boer heeft zelf door de telefoon gehoord dat over hem werd gezegd "Ik heb die zeur uit het noorden weer aan de telefoon." Die opmerking was niet voor zijn oren bedoeld, maar het doet gewoon pijn. Zeker als het een boer betreft die al vijf jaar hard werkt aan bouwplannen ruimer opzetten, juiste rassenkeuze, ontsmettingsmaatregelen etc om op het bedrijf de ziekte te bestrijden, te voorkomen en te weren. Juist de PD zou iemand met dergelijke inspanningen moeten bijstaan om te kijken hoe dat in de praktijk het best kan worden bewerkstelligd.

Van een overheidsdienst mag toch enige dienstbaarheid richting de burger worden verwacht? Door het ontbreken daarvan wordt de PD in de agrarische sector momenteel getypeerd als een STAAT in een staat. Niemand, behalve de getroffen boeren en de enkele expert die zich nog in het wespennest waagt, lijkt oog voor deze dienst te hebben, waardoor de praktijken alleen maar erger worden. Ik zou aan u beiden willen vragen om hier aandacht aan te besteden en waar mogelijk maatregelen voor te stellen, die de PD weer een dienst maken waarvoor hij is bedoeld: waken over de in- en uitheemse ziekten en voorkomen dat deze zich verspreiden in het belang van de Nederlands im- en export in het belang van de volledige agri & food sector.

Bij voorbaat dank voor uw aandacht voor dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
 vrouw van een akkerbouwer die vanwege bovenstaande regelgeving geen plezier meer heeft in boer zijn en zich sterk afvraagt of Nederland nog wel boeren wil. Op dit soort momenten is de neiging groot om de moed op te geven.